

1. Aşağıdaki metinlerden hangisinde yay ayraç içinde verilen düşünceyi geliştirme yoluna başvurulmamıştır?

- A) Bugün dünyada altı yüz bine yakın robot kullanılmaktadır. Bunların %80'i Japonya'dadır. Diğer ülkelerdeki bilim adamları da Japonya'yla yarışabilmek için robot teknolojisi üzerinde çalışıyorlar. (Sayısal verilerden yararlanma)
- B) Yağmurun ve rüzgârın şekillendirdiği tepeleri kaplayan kar, yavaş yavaş yolların üzerine yayılıyor. Üzüm bağları kar altında kalıyor. Uçhisar'da karlı pencereler, üşümüş güvercinler, tüten bacalar bizi bir gelin edasıyla karşıyor. (Betimleme)
- C) Suyun en önemli özelliklerinden biri aşındırma gücüdür. Bu sayede su, yeryüzünü tıpkı bir heykeltıraş gibi şekillendirir. (Benzetme)
- D) Kutup bölgelerinde, karların birikmesiyle oluşmuş buz örtüleri bulunur. Bu buz örtülerinin üzerinde ve çevresinde birçok canlı türü vardır. (Örnekleme)

2. Aşağıdakilerden hangisinde anlatım farklı bir kişinin ağzından yapılmıştır?

- A) Her sabah Çarşı Camii'nin arkasındaki harap ahırların önünden bir serçe sürüsü gibi geçedik.
- B) Rasim Ağa, ertesi gün yine elinde kalbur, adımları geri geri giderek damın üstündeki odaya çıktı.
- C) Sur dibindeki mağara bana korku verirdi. Gündüzleri yalnız başıma kapısından bakmak bile ürkütürdü beni.
- D) Bastonu, bir ordu karşısına tek başına geçmiş bir masal kahramanı gibi savuruyordum. Kulaklarım uğulduyordu.

3. İstanbul, İzmir, Ankara gibi büyük şehirlerden uzaklaşp küçük tarım şehirlerine gittiğimizde sokaklarda dinç bir şekilde koşturan yaşlıları görüyoruz. Çünkü onlar, büyükşehirdekilerin aksine, katkısız ve doğal ürünlerle besleniyorlar.

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

- A) Tanık gösterme
- B) Karşılaştırma
- C) Tanımlama
- D) Örnekleme

4. Aşağıdakilerden hangisinde anlatıcı kendi başından geçen bir olayı anlatmaktadır?

- A) Ilık, parlak bir güneş her tarafı ısıtıyordu. Çocuk yorgun bir şekilde uykusundan uyandı. Gece yattığı tozlu fundalıklardan çıktı.
- B) Çok susamıştı. Açık bırakılan kapıdan girdi. Evvela kana kana su içti. Sonra yukarı çıktı.
- C) Fabrikanın çıkışında beni bekleyen üç kişi vardı. İçlerinden biri, elinde siyah renkli, büyükçe bir valiz taşıyordu.
- D) Pamuk tarlasına sabahın beşinde vardılar. İşlerinin bütün gün süreceğini bilmenin telaşıyla işe koyuldular.

5. "Şairler, dünyanın kabul edilmeyen yasa koyucularıdır." demiş Shelly. Ne kadar da doğru bir söz... Şair, geleceği önceden sezen, gören, duyan, duyuran kişidir. Bu yüzden o hem yasa koyar hem de eski yasalara karşı çıkar.

Bu parçada yazar, ana düşünceyi desteklemek için aşağıdakilerden hangisine başvurmuştur?

- A) Öne sürdüğü düşünceyi başkalarının görüşleriyle desteklemeye
- B) Anlatılanları okuyucunun zihninde canlandırmaya
- C) İki varlık veya kavram arasındaki karşıtıklardan yararlanmaya
- D) Düşünceyi belirginleştirmek için konuyla ilgili örnekler vermeye

6. Yağmur serpelemeye başlamıştı. Yün ceketim yavaş yavaş ıslanıyor, sert rüzgâr içimi titretiyordu. Kamışı, kayalardan birinin kovuğuna tutturarak oltamı denizde öylece bırakıp kalktım. Tayyare hangarının yanındaki kır kahvesine sığındım.

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili,

- 1. Olay yazısından alınmıştır.
- 2. Karşılaştırma yapılmıştır.
- 3. Benzetmeye yer verilmiştir.
- 4. Birinci kişi ağzından anlatılmıştır.

yargılarından hangisi söylenemez?

- A) 1. ve 2. B) 1. ve 4.
- C) 2. ve 3. D) 3. ve 4.

PARÇADA ANLAM - 4 (Düşünceyi Geliştirme Yolları - Hikâye Unsurları - Anlatıcı - Metnin Dil ve Anlatım Özellikleri)

7. Köyde kim çaresiz kalırsa, kimin işi bozulursa İstanbul'un yolunu tutar. Durmuş da torbasını omuzladı. Çarıklarını sıktı, eline bir değnek aldı, gurbetçilerin arasına katıldı. Dere tepe aşdı. Nihayet İstanbul'a geldi. İki gün hemşehrilerinin yanında kaldı. Ne iş tutacağını bilmiyordu.

Bu parçada aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisiyle ilgili bir ayrıntıya yer verilmemiştir?

- A) Olay
B) Yer
C) Zaman
D) Şahıs

8. Sakar meke, simsiyah bir kuştur. Çevresi sazlıklarla kaplı sığ göllerde yaygın olarak görülür. Zamanının çoğunu suyun üzerinde yüzerek geçirir. Beslenmek istediğinde bazen suyun altına dalar.

Ocak ayında gökyüzünün batı ufku üzerinde parlak ve portakalı andıran bir cisim görünür. Bu, Güneş ve Ay'dan sonra en parlak gök cismi olan Venüs gezegenidir.

Bu metinlerin ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karşılaştırmadan yararlanılması
B) Bilgi vermek için yazılması
C) Pekiştirilmiş sözcüğe yer verilmesi
D) İkileme kullanılması

9. Ayşen Gruda, 1945'te İstanbul'da doğdu. Komşularının taklidini yaparken ailesi tarafından keşfedildi. Kardeşleri Ayben ve Ayten Erman da kendisi gibi oyuncu olmayı düşünüyorlardı ama sadece Gruda, bu yolda yürüyebildi. Televizyonlarımızda, tiyatrolarımızda karşımıza çıkmasında yine kendisi gibi sanatçı olan Adile Naşit'in rolü oldu.

Bu parçanın dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Deyimlere yer verilmiştir.
B) Kolay anlaşılır bir dili vardır.
C) Tanık göstermeden yararlanılmıştır.
D) Nesnel anlatım söz konusudur.

10. Aşağıdaki metinlerden hangisinde yay ayrıç içinde verilen hikâye unsuru yoktur?

- A) Pencereden akseden aydınlık, kadının kınalı saçlarını parlatıyordu. Taranması bittikten sonra tekrar yemenisini bağladı. Küçük ve buruşuk yüzüne mavi, büyük gözleri yabancı gibiydi. (Kişi)
B) Daha geceydi. Çoban Yıldızı, dünya üzerindeki uyumuş insanlara derinlerden bakan tek bir göz gibi parlıyor, koyu karanlıklara mavi bir ışık akıtıyordu. (Zaman)
C) Kuvvetli bir rüzgâr esiyordu. Avukat Hacı Namık Efendi, kâğıtları uçmasın diye, zümrüt bir köşke benzeyen küçük dükkânının camlarını kapattı. (Yer)
D) Ağrı Dağı'nın yamacında, dört bin iki yüz metrede bir göl vardır, adına Küp Gölü derler. Göl bir harman yeri büyüklüğüdür. Çok derindir. (Olay)

11. Büyük bir tiyatroya girdik. Burası tenhaydı ve çok aydınlıktı. İçeride orkestra takımından, garsonlardan başka kimse yoktu. Sahneye büyük bir sofraya kurulmuştu.

Kitaplardan yorulan gözlerimi çini kaplı duvarlara diktim. Kubbenin ortasındaki billur avize, altın kakmalı zinciriyle muhteşem görünüyordu. Bir anıt gibi duran bu avizeye yaklaştım.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak yönlerinden biri değildir?

- A) Benzetmeye yer verilmesi
B) Birinci kişi ağzından anlatılması
C) Betimlemeden yararlanılması
D) Olay örgüsüne dayanması

12. Doğal, tarihî ve arkeolojik zenginlikleriyle ünlü Göreme, İç Anadolu'da yer alan, basamaklar biçiminde ve farklı derinliklerde oyulmuş geniş bir platodur. Yüksek tepeleri, alüvyonla dolmuş vadileri, havzaları, erozyona uğramış dik yamaçlı oluşumları ve peribacalarının içi oyularak yapılmış kilise, manastır, ev gibi tarihî yapılarıyla ünlü Kapadokya bu bölgede yer alır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Karşılaştırma
B) Tanık Gösterme
C) Örnekleme
D) Betimleme